

تنوع گونه ای و فراوانی سیرفیدهای (Dip.: Syrphidae) شته خوار در بوم نظام های کشاورزی استان کرمان

زهرة خسرویان چترودی^۱، حسین صادقی نامقی^۲، مجتبی حسینی^۳
^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد حشره شناسی کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد
^۲ به ترتیب دانشیار و استادیار گروه گیاه پزشکی دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد
Email: z_khosraviyan@yahoo.com

مگس های گل (Dip.: Syrphidae) از مهمترین خانواده های حشرات می باشند. حشرات بالغ از گروه های مهم ملاقات کننده گلها و لارو بسیاری از گونه ها شکارگر شته ها بوده و نقش مهمی در برقراری تعادل بیولوژیکی و کنترل طبیعی آنها ایفا می کنند. طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ فراوانی و تنوع گونه ای مگس های گل در بوم نظام های کشاورزی استان کرمان با استفاده از دو نوع تله (نوری و آبی) در سه رنگ (زرد، سفید و آبی) در سه ایستگاه واقع در ماهان، کوهپایه و جوپار مورد ارزیابی قرار گرفت. مجموعاً ۲۸ گونه جمع آوری و شناسایی شد که همگی برای اولین بار از استان کرمان گزارش می شوند یک گونه نیز برای ایران جدید می باشد. تنوع زیستی مگس های گل در مناطق مورد مطالعه با استفاده از شاخص های تنوع زیستی محاسبه و با آزمون تجزیه واریانس مورد مقایسه قرار گرفتند. بیشترین مقدار شاخص شانون- وینر برای ایستگاه جوپار (1/11±0/03) در خردادماه و کمترین در ایستگاه ماهان (1/03±0/06) در مرداد ماه محاسبه شد. کمترین مقدار شاخص یکنواختی مربوط به ایستگاه کوهپایه (0/89±0/01) و بیشترین مربوط به ایستگاه جوپار (0/90±0/01) بود. بیشترین مقدار شاخص غنای گونه ای (مارگالف) مربوط به ایستگاه کوهپایه (1/24±0/07) و کمترین مربوط به ایستگاه جوپار (1/15±0/05) می باشد. برای ایستگاه جوپار از میان گونه های جمع آوری شده سهم گونه *Syrphus ribesii* (۴۸٪) بود. در ایستگاه کوهپایه گونه *Episyrphus balteatus* با (۵۱٪) گونه غالب می باشد. در ایستگاه ماهان گونه *Episyrphus balteatus* با (۵۵٪) دارای بیشترین فراوانی بود. اوج فعالیت گونه های جمع آوری شده در ایستگاه کوهپایه در ماه اردیبهشت و خرداد، در ایستگاه ماهان اردیبهشت و ایستگاه جوپار در خرداد ماه می باشد. واژه های کلیدی: تنوع گونه ای، سیرفیده، تنوع زیستی، ایران.